ECLI:LV:RPPT:2019:1112.11520074718.2.S
Krimināllieta Nr.11520074718
Arhīva Nr.K68-837-19/26

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 12.novembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas
tiesnese D.Treija,
piedaloties prokuroram M.Garjānim,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. C/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 262.panta ceturtajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā.

Aprakstošā daļa

/pers. C/ pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, vadot transportlīdzeklī bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām un atrodoties alkohola ietekmē, kā rezultātā cietušajam nodarīts smags miesas bojājums, kas izraisīja viņa nāvi, šādos apstākļos:

2018.gada 6.oktobrī ap plkst. 4.17 /pers. C/, pārkāpjot Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta b)apakšpunkta un 4.punkta prasības, vadīja sev piederošo transportlīdzekli /TL marka/ 316, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ar kuru brauca pa Kleistu ielu no Buļļu ielas puses Kurzemes prospekta virzienā, Rīgā bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām un atrodoties alkohola ietekmē.

Alkohola koncentrācija /pers. C/ asinīs konstatēta 2,35 promiles.

Tuvojoties Kleistu ielas namam Nr.24, /pers. C/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmās daļas , 19.panta trešās daļas prasības un Ceļu satiksmes noteikumu 25.4 punkta, 99.punkta, 101.punkta prasības, neizpildīja un neievēroja šīs prasības, nerīkojās tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, veda pasažierus /pers. E/ un /pers. F/, kuri nebija piesprādzējušies ar drošības jostām, neņēma vērā braukšanas ātruma ierobežojumu apdzīvotā vietā, ceļa un meteoroloģiskos apstākļus, to, ka Kleistu ielas brauktuve ir slapja, viļņaina un bedraina, pārsniedza ar ceļa zīmi Nr.555 (apdzīvotas vietas sākums) noteikto maksimālo atļauto braukšanas ātrumu 50 km/h un brauca ne lēnāk, kā 54 km/h, pieļāva transportlīdzekļa /TL marka/ 316 sānslīdi, nobrauca no ceļa pa labi un pārvietojās sānslīdē, ar kreisajiem sāniem vērsts automobiļa kustības virzienā.

Sānslīdes beigu daļā automobilis apgāzās un pārvietojās, rotējot ap savu asi, līdz tas apstājās.

Rotācijas kustības ietekmē, automobiļa BMW 316 pasažieris /pers. E/ tika izmests no automobiļa un automobilim, turpinot kustību, tas uzgāzās no automobiļa izmestajam pasažierim /pers. E/.

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanas, automobiļa sānslīdes, tā rotācijas un uzgāšanās virsū rezultātā transportlīdzekļa /TL marka/ 316 vadītājs /pers. C/ transportlīdzekļa /TL marka/ 316 pasažierim /pers. E/ nodarīja smagus miesas bojājumus, kas izraisīja viņa nāvi, proti, /pers. E/ nāve ir vardarbīga, iestājās 2018.gada 6.oktobrī plkst.6.25 transportēšanas laikā, galvas, kakla, ķermeņa un ekstremitāšu politraumas ar abpusējiem multipliemribu lūzumiem, kreisā augšdelma kaula un atslēgas kaula mežģījumu, kreisā augšdelma kaula distālā gala lūzumu, kreisās plaušas plīsumu, labās plaušas atrāvumu no piestiprināšanās vietas, nieres, aknu un liesas plīsumu, ādas nobrāzumiem uz kakla un ekstremitātēm, zemādas asinsizplūdumiem uz krūškurvja sienas.

/pers. E/ līķa tiesu medicīniskās izmeklēšanas gaitā konstatēti šādi miesas bojājumi:

- galvas un kakla apvidū: ādas nobrāzumi par apakšžokļa ķermeņa kreisās puses apakšējās malas, kakla kreisajā sānu virsmā, uz kakla zem kreisā apakšžokļa leņķa, kakla mugurējā virsmā, asinsizplūdums uz galvas ādas lēvera iekšējās virsmas paura apvidū;
- krūškurvja apvidū: plaušu atrāvums no videnes piestiprināšanās vietas, kreisās puses no IV līdz IX un labās puses II un no IV līdz VIII ribu lūzumi;
- vēdera un iegurņa apvidū: asinsizplūdums nieru tauku kapsulā, nieres plīsums, aknu plīsums, asinsizplūdumi zem aknu kapsulas, asinsizplūdums liesas vārtos, sīki liesas plīsumi;
- ekstremitāšu apvidū: zemādas asinsizplūdums kreisā pleca priekšējā virsmā, kreisās paduses bedrē, ādas nobrāzums kreisā augšdelma augšējās trešdaļas sānu virsmā, kreisā apakšdelma priekšējās virsmas apakšējā trešdaļā, kreisās plaukstas mugurējā virsmā, labās ceļa locītavas priekšējā virsmā, kreisās pēdas iekšējā sānu virsmā, kreisā augšdelma kaula mežģījums, kreisā atslēgas kaula mežģījums, kreisā augšdelma kaula distālā gala lūzums.

Norādītie miesas bojājumi pieskaitāmi smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai un ir cēloniskā sakarībā ar /pers. E/ nāves iestāšanos 2018.gada 6.oktobrī.

Ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā.

/pers. C/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē, šādos apstākļos:

2019.gada 20.septembrī plkst.2.19 /pers. C/ vadīja transportlīdzekli */pers. G/,* valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ar kuru brauca pa Dubultu ielu no Zentenes ielas puses Dubultu ielas nama Nr.4 virzienā, Rīgā bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē.

/pers. C/ izelpotajā gaisā konstatēta minimālā alkohola koncentrācija 2,75 promiles.

/pers. C/ vadītais transportlīdzeklis */pers. G/* tika apturēts Dubultu ielā pie nama Nr.4, Rīgā.

Ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Iztiesāšanas laikā apsūdzētais savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 262.panta ceturtajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atzina pilnībā un izdarīto nožēloja. Lūdza neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Prokurors uzturēja apsūdzētā lūgumu – neizdarīt lietā pierādījumu pārbaudi attiecībā pret apsūdzētājam izvirzīto apsūdzību, jo lietā nepastāv strīds par noziedzīga nodarījuma faktiskajiem apstākļiem un tā juridisko kvalifikāciju, taču pieteica lūgumu veikt pierādījumu pārbaudi daļā par pieteiktā kaitējuma kompensācijas apmēru.

Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.pantam nolēma neveikt lietā pierādījuma pārbaudi attiecībā pret apsūdzētajam izvirzīto apsūdzību, jo apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 262.panta ceturtajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, pieteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu un piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai, turklāt tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu viņam izvirzītajā apsūdzībā, taču ievērojot apstākli, ka prokurors pieteica lūgumu veikt pierādījumu pārbaudi daļā par kaitējuma kompensācijas apmēru un šis apmērs neietekmē noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju, tiesa pieņēma lēmumu veikt pierādījumu pārbaudi tikai jautājumā par pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmēru.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vainīgums ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. C/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 262.panta ceturtajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu /pers. C/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums, saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piekto daļu izdarītais noziegums pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļā klasificējams kā sevišķi smags noziegums.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka /pers. C/ ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir apdraudējis gan sabiedriskās drošības intereses mehānisko transportlīdzekļu kustības jomā, gan personas dzīvību un veselību. Noziedzīgā nodarījuma rezultātā iestājušās neatgriezeniskas sekas – dzīvību zaudējis jauns cilvēks.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. C/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/(1.sējuma lietas 165.lapa); ar vidējo izglītību; faktiskā dzīvesvieta /adrese A/ (2.sējums lietas 52.lapa); pēc apsūdzētā vārdiem – neprecējies, apgādībā esošo personu nav, līdz apcietinājumam strādāja uzņēmumā */pers. I/* par celtnieku.

Uz lietas izskatīšanas brīdi apsūdzētajam ir pieci likumīgā spēkā stājušies notiesājoši spriedumi, sodāmības ir dzēstas (2.sējuma lietas 22.-25.lapa):

1. Ar Ludzas rajona tiesas 2003.gada 31.janvāra spriedumu pēc Krimināllikuma 275.panta pirmās daļas un 210.panta pirmās daļas ar naudas sodu 398,40 EUR apmērā. Spriedums stājies spēkā 2003.gada 11.februārī. Iestājies izpildes noilgums. Sodāmība dzēsta.
2. Ar Ludzas rajona tiesas 2006.gada 5.decembra sprieduma pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas un 172.panta, piemērojot Krimināllikuma 55.panta pirmo un sesto daļu, ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, nosakot sodu nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu 6 mēnešiem un mantas konfiskāciju. Spriedums stājies spēkā 2006.gada 16.decembrī. Sodāmība dzēsta.
3. Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2009.gada 19.oktobra spriedumu pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, daļēju mantas konfiskāciju, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 gadiem. Spriedums stājies spēkā 2010.gada 22.aprīlī. Sodāmība dzēsta.
4. Ar Rēzeknes tiesas 2009.gada 17.decembra spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 3 mēnešiem. Spriedums stājies spēkā 2012.gada 24.janvārī. Atbrīvots pēc soda izciešanas 2010.gada 14.septembrī. Sodāmība dzēsta.
5. Ar Ludzas rajona tiesas 2013.gada 10.janvāra spriedumu pēc Krimināllikuma 180.panta otrās daļas un 175.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem. Spriedums stājies spēkā 2013.gada 13.februārī. Atbrīvots pēc soda izciešanas 2013.gada 2.februārī. Sodāmība dzēsta.

Tiesas sēdē apsūdzētais, neapstrīdot savu vainīgumu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, nevarēja sniegt objektīvu skaidrojumu savai rīcībai.

Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas sankcijā ir paredzēts tikai viens pamatsods – brīvības atņemšana uz laiku no trim līdz desmit gadiem. Tiesa uzskata, ka /pers. C/ ir sodāms ar reālu brīvības atņemšanas sodu.

Lai gan 2018.gada 6.oktobrī uzsākts kriminālprocess un tā ietvaros aizdomās turētajam /pers. C/ par Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu piemērots drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā un aizliegums izbraukt no valsts, tomēr /pers. C/ pārkāpa piemēroto drošības līdzekli (1.sējuma lietas 194.lapa), kā rezultātā ar 2019.gada 23.jūlija lēmumu viņš tika izsludināts meklēšanā un viņam piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums (1.sējuma lietas 208.-211.lapa), taču viņš pēc nepilna gada, proti, 2019.gada 20.septembrī izdarīja vēl vienu līdzīga rakstura noziegumu, vadot transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atrodoties alkohola ietekmē.

Turklāt laika posmā no 2006.gada līdz 2018.gadam /pers. C/ ir reģistrēti 9 administratīvie pārkāpumi un noteikti sodi par tiem (1.sējuma lietas 173.lapa).

No minētā secināms, ka apsūdzēto /pers. C/ no jaunu likumpārkāpumu izdarīšanas nav spējuši atturēt nedz noteiktie sodi par administratīvo pārkāpumu izdarīšanu, nedz arī viņam iepriekš piespriestie krimināsodi, kā arī piemērotie drošības līdzekļi, tādēļ, lai aizsargātu sabiedrības drošību, sodītu vainīgo par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un panāktu, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas, tiesas ieskatā, apsūdzētajam ir nosakāms brīvības atņemšanas sods.

/pers. C/ ir apzināti, tīši pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu prasības, jo alkohola reibumā, vadījis transportlīdzekli, kurā atradušies vairāki pasažieri. Tādā veidā viņš ne tikai apdraudēja personas, kas atradās transportlīdzeklī, bet arī citus satiksmes dalībniekus. /pers. C/ izdarītājam nodarījumam ir augsta sabiedriskā bīstamība. Noziedzīgā nodarījuma rezultātā ir iestājušās smagas, neatgriezeniskas sekas cilvēks ir zaudējis dzīvību. Tas ir zaudējums ne tikai bojā gājušā tuviniekiem, bet arī visai sabiedrībai.

Cietusī /pers. J/, paužot savu viedokli par apsūdzētajam piespriežamo sodu, norādīja, ka /pers. C/ ir sodāms ar brīvības atņemšanu, jo viņa nodarījumam ir traģiskas un smagas sekas.

Tiesa uzskata, ka reāls brīvības atņemšanas sods šajā gadījumā pildīs arī savu preventīvo funkciju-panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Ņemot vērā vispārzināmos faktus, ka valstī ik gadu ceļu satiksmes negadījumos ļoti daudzi cilvēki zaudē dzīvību vai gūst sakropļojumus un lielākā daļa šo ceļu satiksmes negadījumu tiek izraisīti tieši alkohola reibumā, tad reāli izciešams sods kalpos kā brīdinājums sabiedrībai par iespējamām sankcijām likumu nepildīšanas gadījumā.

Tādēļ, lai aizsargātu ikviena ceļu satiksmes dalībnieka drošību un novērstu analogu pārkāpumu nākotnē, kā arī, lai tiktu ievērots vispārējās un ģenerālās prevencijas princips, tiesas ieskatā, ir svarīgi, lai vainīgais tiktu atbilstoši sodīts par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ar panta sankcijās paredzēto sodu – brīvības atņemšanas veidā, jo soda individualizācija ir cieši saistīta arī ar likumības principa ievērošanu, kas izpaužas gan pareizā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijā, gan taisnīga soda noteikšanā, vadoties no soda noteikšanas vispārīgajiem principiem.

Tiesa, nosakot apsūdzētajam soda veidu, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā norādītos soda veidu ietekmējošos apstākļus, atzīst, ka /pers. C/ par izdarītajiem noziegumiem ir nosakāms sods brīvības atņemšanas veidā, ar Krimināllikuma 262.panta pirmajā un ceturtajā daļā paredzēto obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli katrā noziedzīgajā nodarījumā atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu tiesa nekonstatē apsūdzētā atbildību pastiprinošus apstākļus.

Tāpat, nosakot apsūdzētajam sodu, tiesa ņem vērā, ka /pers. C/ ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.pantam – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Ievērojot to, ka /pers. C/ katrā noziedzīgajā nodarījumā ir atzīts viens atbildību mīkstinošs apstāklis un pastiprinoši apstākļi netika konstatēti, tad tiesa secina, ka apsūdzētajam par Krimināllikumā 262.panta pirmajā daļā un 262.panta ceturtajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir nosakāms pantu sankcijās paredzētais sods brīvības atņemšanas veidā, pietuvinot to vidējam apmēram, ar Krimināllikuma 262.panta pirmajā un ceturtajā daļā paredzēto obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, nosakot to sankcijas augstākā apmērā, ar mērķi – veicināt apsūdzētā atbildību resocializācijas pasākumu īstenošanā un soda efektivitātes kritēriju sasniegšanā. Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā arī cietušā /pers. E/ rīcību, proti to, ka viņš, braucot transportlīdzeklī kā pasažieris, nebija piesprādzējies ar drošības jostu, t.i., viņš pats nebija veicis nepieciešamās darbības, lai pasargātu sevi. Nevar izslēgt, ka tieši drošības josta būtu pasargājusi cietušo no tik smagām sekām. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2012.gada 18.septembra lēmumā lietā Nr. SKK-406/2012 ir norādīts, ka tiesa var konstatēt arī citu personu, tostarp cietušā, prettiesisko rīcību, kas var ietekmēt vainīgā apsūdzētā sodu un kaitējuma kompensācijas apmēru.

Krimināllikuma 50.panta pirmā daļa noteic, ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, taisot spriedumu, nosaka sodu atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu. Savukārt minētā panta trešā daļa paredz, ka gadījumā, ja vismaz viens noziedzīgais nodarījums, kas veido noziedzīgu nodarījumu kopību, ir smags vai sevišķi smags noziegums, galīgais sods tiek noteikts, pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus.

Tā kā apsūdzētais ir izdarījis divus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tad galīgais sods apsūdzētajam nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, piemērojot apsūdzētajam pilnīgu sodu saskaitīšanas principu, ar mērķi – lai /pers. C/ turpmāk pildītu likumus un atturētos no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 23.jūlija lēmumu /pers. C/ piemērots drošības līdzeklis - apcietinājums (1.sējuma lietas 208.-211.lapa). Kriminālprocesa ietvaros /pers. C/ aizturēts 2019.gada 20.septembrī (1.sējuma lietas 217.lapa).

Tāpat saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu apsūdzētā soda termiņā ir ieskaitāms apcietinājums no 2019.gada 20.septembra līdz 2019.gada 11.novembrim.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 272.panta ceturto daļu /pers. C/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums ir atstājams negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai, ievērojot to, ka tiesa ir taisījusi notiesājošu spriedumu par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu un piespriedusi brīvības atņemšanas sodu.

Kriminālprocesā par cietušo ir atzīta /pers. J/ (1.sējuma lietas 32.lapa), kura ir bojā gājušā /pers. E/ māsa.

Tiesas sēdē cietusī /pers. J/ iesniedza kaitējuma kompensācijas pieteikumu, kurā lūdz piedzīt no vainīgās personas mantiskos zaudējumus 2000 EUR par bēru izdevumiem un 20000 EUR par morālo aizskārumu sakarā ar brāļa nāvi (2.sējuma lietas 74.lapa).

Kriminālprocesa likuma 22.pantā deklarēts pamatprincips – personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmās daļas nosacījumiem – kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu, savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Tā kā prokurors tiesas sēdē pieteica lūgumu pieteica lūgumu veikt pierādījumu pārbaudi daļā par pieteiktā kaitējuma kompensācijas apmēru, tiesa pārbaudīja lietas materiālos esošo informāciju.

Tiesas sēdē cietusī uzturēja pieteikto kaitējuma kompensāciju un papildus paskaidroja, ka apdrošināšanas kompānijā pēc atlīdzības vēl nav vērsusies.

Tiesa atzīst, ka cietušajai /pers. J/ kaitējuma kompensācija par viņai nodarīto mantisko zaudējumu 2000 EUR apmērā kriminālprocesā nav nosakāma šādu apsvērumu dēļ.

Konkrētajā krimināllietā pierādīts, ka apsūdzētā rīcības rezultātā notika ceļu satiksmes negadījums un cietušajam tika nodarīti smagi miesas bojājumi, kas izraisīja cietušā nāvi.

Ceļu satiksmes negadījumos cietušo trešo personu, kas ir jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kurai ceļu satiksmes negadījuma dēļ ir nodarīti zaudējumi un pienākas apdrošināšanas atlīdzība, intereses un tiesiskās attiecības starp transportlīdzekļu īpašniekiem, tiesīgajiem lietotājiem un apdrošinātājiem sakarā ar transportlīdzekļu īpašnieku un tiesīgo lietotāju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu reglamentē „Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums".

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta pirmā daļa paredz, ka gadījumā, ja transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta, tad, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, nevis šīm personām, bet apdrošinātājam, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, saskaņā ar apdrošinātāja atbildības limitu

jāatlīdzina šajā likumā noteiktajā kārtībā novērtētos zaudējumus, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarīti trešajai personai.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 23.panta ceturtā daļa paredz, ka tiesības saņemt zaudējumu atlīdzību sakarā ar cietušās personas apbedīšanu ir fiziskajai personai, kura uzņēmusies apbedīšanu un ir uzrādījusi miršanas apliecības oriģinālu, kā arī iesniegusi dokumentus, kas apliecina apbedīšanas faktu.

Ievērojot minēto secināms, ka tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību no transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja, kura civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta, rodas tad, ja zaudējumi nav atlīdzināmi saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu vai tie pārsniedz noteikto apdrošinātāja atbildības limitu (sk. arī "Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma"15.panta otro daļu).

„Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma" 15.panta pirmā daļa paredz, ka iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu.

Konkrētajā gadījumā apsūdzētā /pers. C/ kā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība bija apdrošināta un viņam, izraisot ceļu satiksmes negadījumu, kā rezultātā, nodarot cietušajai /pers. J/ materiālus zaudējumus sakarā ar cietušās personas apbedīšanu, ir iestājies civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas gadījums, turklāt cietušās pieteiktā kaitējuma kompensācija nepārsniedz apdrošinātāja atbildības limitu atbilstoši Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma noteikumiem.

Ievērojot minēto, cietušajai materiāla zaudējuma atlīdzības pieteikums ir jāsniedz apdrošināšanas sabiedrībai atbilstoši OCTA likuma un ES direktīvu prasībām, savukārt cietušās pieteiktā kaitējuma kompensācija kriminālprocesa ietvaros pret apsūdzēto šajā daļā nav nosakāma.

Vienlaikus tiesa secina, ka cietušajai /pers. J/ ir nosakāma kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu 20000 EUR apmērā.

Novērtējot cietušās /pers. J/ pieteikumu par kompensācijas noteikšanu par radītā morālā kaitējuma atlīdzināšanu, tiesa atzīst, ka tās ir pamatots un apmierināms. Nosakot kaitējuma kompensācijas apmēru cietušajai par morālo kaitējumu, tiesa ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, morālā kaitējuma dziļumu, smagumu un sekas.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 19.panta otrās daļas 3.punkts paredz, ka ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītie nemateriālie zaudējumi (morālais kaitējums) ir zaudējumi, kas saistīti ar sāpēm un garīgām ciešanām sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi.

Konkrētajā gadījumā cietusī /pers. J/ nav bojāgājušā /pers. E/ laulātā, apgādniece vai apgādājamais, tādēļ viņai nav tiesību uz apdrošināšanas atlīdzību Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 19.panta otrās daļas 3.punkta. Minēto iemeslu dēļ, kompensācija piedzenama pilnā apmērā no apsūdzētā, jo nav šaubu, ka apsūdzētā noziedzīgā nodarījuma rezultātā /pers. K/ brāļa nāve ir radījusi morālu aizskārumu un ciešanas. Morālās kaitējuma kompensācijas apmērs ir noteikts adekvāti un samērīgi cietušās aizskārumam.

Novērtējot cietušajai sagādāto morālo ciešanu pakāpi un nosakot kompensācijas apmēru, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētā /pers. C/ tīšu noziedzīgu darbību rezultātā cietusī traģiski zaudēja tuvu cilvēku, proti, /pers. J/ zaudēja savu brāli. Tiesa atzīst, ka šāda zaudējuma sekas ir ilgstošas un ietekmē ģimenes attiecību veidošanu un dzīves kvalitāti. Tādējādi šāds notikums cietušās dzīvē ir vērtējams kā dziļas psihiskas ciešanas, kuras ir tiešā cēloniskā sakarībā ar apsūdzētā rīcību 2018.gada 6.oktobrī.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 353.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumiem, tiesas noteiktā kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu ir piedzenama no apsūdzētā /pers. C/.

Lietā atrodas 2019.gada 20.septembra transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai /pers. C/, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 18.decembra noteikumiem Nr.915 "Noteikumi par kārtību, kādā sedz izdevumus, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veiktajām pārbaudēm" veido procesuālos izdevumus 15,65 EUR apmērā Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 7.^{2} punkta izpratnē, un ir pamatoti piedzenami no apsūdzētā Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmās daļas kārtībā, tā kā ir konstatējams, ka uz lietas izskatīšanas brīdi šie izdevumi nav samaksāti (2.sējums lietas 34.-35.lapa).

Tāpat lietā atrodas informācija par to, ka krimināllietas Nr.11520074718 ietvaros tika izņemts transportlīdzeklis /TL marka/ 316, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, un nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai, kas pēc Nodrošinājuma valsts aģentūras 2019.gada 1.jūlija izdevuma aprēķinā Nr.1739-KL-2019 sniegtajām ziņām veido procesuālos izdevumus 303,63 EUR apmērā par ar izņemtā transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu saistītiem izdevumiem Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 7.^{1} punkta izpratnē, taču 2019.gada 4.jūnijā automašīna /TL marka/316, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, nodota pārstrādei un utilizācijas rezultātā ir iegūti naudas līdzekļi 127 EUR apmērā, līdz ar to procesuālie izdevumi par transportlīdzekļa /TL marka/ 316 nogādāšanu glabāšanai un par glabāšanu aprēķināmi 176,63 EUR apmērā, un ir pamatoti piedzenami no apsūdzētā Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmās daļas kārtībā, tā kā ir konstatējams, ka uz lietas izskatīšanas brīdi šie izdevumi nav samaksāti (1.sējums lietas 205., 206., 207.lapa).

Kā arī lietā atrodas informācija par to, ka administratīvā pārkāpuma lietas Nr.PC413244/11520065119 ietvaros 2019.gada 20.septembrī tika izņemts transportlīdzeklis /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, un nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai, kas pēc Nodrošinājuma valsts aģentūras 2019.gada 30.septembra izdevuma aprēķinā Nr.2747 sniegtajām ziņām veido procesuālos izdevumus 185,61 EUR apmērā par ar izņemtā transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu saistītiem izdevumiem Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 7.^{1} punkta izpratnē, un ir pamatoti piedzenami no apsūdzētā Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmās daļas kārtībā, tā kā ir konstatējams, ka uz lietas izskatīšanas brīdi šie izdevumi nav samaksāti (2.sējums lietas 42.-43.lapa).

Apsūdzētā /pers. C/ aizstāvību pirmstiesas procesā īstenoja zvērināts advokāts M.Rostoks (1.sējums lietas 212., 212A.-212B.lapa), kuram saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.panta un Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību", no valsts līdzekļiem izmaksājami 48,40 EUR kuru atlīdzināšanas pienākums, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punkta un 368.panta nosacījumiem, uzliekams apsūdzētajam.

Lietā nav uzlikts arests mantai, par kuru būtu pieņemams lēmums, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 366.pantam.

Elektroniskie dokumenti – četri CD diski ar fotoattēliem, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – atstājami glabāšanā pie krimināllietas materiāliem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520.pantu tiesa

nosprieda

/pers. C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanā un noteikt sodu – brīvības atņemšana uz 7 (septiņiem) gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 (septiņiem) gadiem.

/pers. C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanā un noteikt sodu – brīvības atņemšana uz 10

(desmit) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, pilnībā saskaitot piespriestos sodus, /pers. C/ noteikt sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības – brīvības atņemšana uz 7 (septiņiem) gadiem 10 (desmit) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 10 (desmit) gadiem.

/pers. C/ brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņu skaitīt no 2019.gada 12.novembra.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu /pers. C/ soda termiņā ieskaitīt apcietinājumu no 2019.gada 20.septembra līdz 2019.gada 11.novembrim.

/pers. C/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājums, – atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā.

Cietušajai/pers. J/ kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu 2000 EUR (divi tūkstoši *euro)* apmērā - nenoteikt.

Noteikt cietušajai /pers. J/ kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu 20000 EUR (divdesmit tūkstoši *euro)* apmērā.

Piedzīt no /pers. C/ tiesas noteikto kaitējuma kompensāciju 20000 EUR (divdesmit tūkstoši *euro)* apmērā par labu /pers. J/, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no /pers. C/ valsts labā procesuālos izdevumus 15,65 EUR (piecpadsmit *euro*, 65 centi) apmērā par izdevumiem, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes konstatēšanai veikto pārbaudi 2019.gada 20.septembrī, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Iemaksas rekvizīti: saņēmējs – Valsts policija, reģistrācijas Nr.90000099040, banka – Valsts kase, bankas kods – TRELLV22, konta Nr.LV96TREL2140091033000, maksājuma mērķī norādot personu identificējošu informāciju, kā arī ziņas – krimināllieta Nr.11520074718. Samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā.

Piedzīt no /pers. C/ valsts labā procesuālos izdevumus par transportlīdzekļa /TL marka/ 316 nogādāšanu glabāšanai un par glabāšanu 176,63 EUR (simts septiņdesmit seši *euro*, 63 centi) apmērā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Iemaksas rekvizīti: saņēmējs: Nodrošinājuma valsts aģentūra, reģistrācijas Nr.LV90009112024, saņēmēja banka: Valsts kase, bankas kods: TRELLV22, norēķinu konts: LV86TREL2140651020000. Samaksas dokumentā obligāti norādīt – piedziņas izdevumi, vārdu, uzvārdu, personas kodu, transportlīdzekļa marku, transportlīdzekļa reģistrācijas Nr., KL-8738 un EKK 21499. Maksājuma apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniegt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā.

Piedzīt no /pers. C/ valsts labā procesuālos izdevumus par transportlīdzekļa /TL marka/ nogādāšanu glabāšanai un par glabāšanu 185,61 EUR (simts astoņdesmit pieci *euro*, 61 cents) apmērā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Iemaksas rekvizīti: saņēmējs: Nodrošinājuma valsts aģentūra, reģistrācijas Nr.LV90009112024, saņēmēja banka: Valsts kase, bankas kods: TRELLV22, norēķinu konts: LV86TREL2140651020000. Samaksas dokumentā obligāti norādīt – piedziņas izdevumi, vārdu, uzvārdu, personas kodu, administratīvā pārkāpuma lietas Nr. PC413244/11520065119, transportlīdzekļa marku, transportlīdzekļa reģistrācijas Nr. un EKK 21499. Maksājuma apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniegt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā.

Piedzīt no /pers. C/ valsts labā procesuālos izdevumus 48,40 EUR (četrdesmit astoņi *euro*, 40 centi) par zvērināta advokāta darbu pirmstiesas procesā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Minētos procesuālos izdevumus iemaksāt: saņēmējs – Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr.LV68TREL1060001239300; BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī norādot datus personas un krimināllietas Nr.11520074718 identificēšanai. Maksājuma apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniegt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā.

Elektroniskos dokumentus – četrus CD diskus ar fotoattēliem, kas atrodas pie krimināllietas materiāliem, - atstāt glabāšanā pie krimināllietas materiāliem.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2019.gada 6.decembra.

Tiesnese D.Treija